

ÅRSBERETNING

2015

**DANSK FJERNVARMES
ÅRSBERETNING 2015**

ISSN 1601-9210

UDGIVER

Dansk Fjernvarme
Merkurvej 7
6000 Kolding
Tlf. 76 30 80 00
mail@danskfjernvarme.dk

DESIGN OG PRODUKTION

Datagraf Communications

OPLAG

3.700

INDHOLD

- 04** Formanden og direktøren har ordet
- 06** Fremstød i København: Nyt politisk sekretariat – et stenkast fra Christiansborg
- 08** Geotermi: Genoplivet eller begravet?
- 10** Landsmøde 2015: Varmeforsyning i Verdensklasse
- 12** Klimaaftale og energiunion: Mere medvind til dansk fjernvarmeeksport
- 14** Den forsvundne analyse: Afgifter bremser fortsat for grøn omstilling
- 16** PULS 2015: Fjernvarmen på anklagebænken
- 18** Ny regulering: Non profit-princippet består
- 20** Vedvarende energi: Solen skinner på fjernvarmen
- 22** Ny strategi og nye vedtægter: Foreningen ruster sig til fremtiden
- 24** Grundbeløbet forsvinder: Nu haster det for alvor med en løsning
- 26** Varmepumper: Slingrekurs skaber usikker fremtid
- 28** Energispareaftale: Flere hop på stedet end fremskridt
- 30** Fjernvarmens Hus: Flere besøgende end nogensinde før
- 32** Fakta om fjernvarmen
- 34** Årsregnskab 2015
- 36** Bestyrelsen
- 38** Dansk Fjernvarme: Organisation

FORMANDEN OG DIREKTØREN HAR ORDET

Fjernvarme er inde i en rivende udvikling. Landet over omstiller selskaberne produktionen fra fossile til vedvarende energikilder, og samtidig fortsætter konsolideringen af sektoren gennem opkøb, fusioner og nye samarbejder, der skal sikre forbrugerne en effektiv, grøn og sikker varmeforsyning.

Men sektoren er også under både lup og pres fra flere sider. Det er altid glædeligt, når andre interesserer sig for varmesektoren og deler vores opfattelse af, at fjernvarme er vigtig for miljøet og for dansk eksport og beskæftigelse. Men vi er selvfølgelig ikke altid enige med alle.

Derfor var det også godt nyt, da en tværministeriel embedsmandsgruppe i efteråret 2015 sluttede op om vores anbefaling og opfordrede politikerne til at holde fast i det non profit-princip, som sektoren hviler på. Det er en del af sektorens DNA – og til gavn for de 3,6 millioner danskere, der nyder godt af fjernvarme.

Tilbage står dog et politisk mål om, at fjernvarmesektoren skal effektivisere for en halv milliard kroner i 2020. Det bliver absolut ikke nemt, men Dansk Fjernvarme går naturligvis aktivt ind i opgaven – ikke mindst for at forhindre, at selskabernes virkelyst bliver kvalt, og besparelserne bliver slugt af mere bureaukrati.

2015 efterlader sig også andre hængepartier. Forhandlingerne om en ny energispæreaftale nåede ikke i mål, og det er stadig uvist, hvordan kraftvarmeværkerne skal kompenseres, når grundbeløbet bortfalder i 2018. Også den længe ventede afgifts- og tilskudsanalyse lader vente på sig. Derfor hindrer skatter og afgifter stadig varmepumpernes indtog i fjernvarmen og en mere effektiv udnyttelse af overskudsvarme.

Det er alle hastesager og hængepartier, som Dansk Fjernvarme naturligvis følger til dørs i 2016, og som du – blandt meget andet – kan læse mere om i denne årsberetning for 2015.

God læselyst!
Uffe Bro og Kim Mortensen

*Med ryggen til indgangsdøren til det nye sekretariat, er der god udsigt til Christiansborg.
Foto: Lars Blunck*

FREMSTØD I KØBENHAVN

NYT POLITISK SEKRETARIAT – ET STENKAST FRA CHRISTIANSBORG

Fjernvarmens Hus i Kolding fik i 2015 en lillebror i København i form af et satellitkontor, der huser et nyt politisk sekretariat for Dansk Fjernvarme.

Dermed er der taget endnu et offensivt skridt for at fremme fjernvarmens interesser og styrke samarbejdet med politikere, embedsmænd og andre interesseorganisationer.

Det er et område, som foreningen har oprustet på i de senere år for at kunne spille endnu mere aktivt ind med både viden og synspunkter i de politiske processer og det arbejde, der foregår i ministerier og styrelser.

Det nye sekretariat ligger få hundrede meter fra Christiansborg og fungerer som fast base for en afdelingschef og yderligere et par medarbejdere, blandt andet foreningens pressechef.

Stedet bliver også flittigt brugt af de ansatte i Fjernvarmens Hus i Kolding. De bruger lokalerne til møder og som arbejdsplads, når de er til møder i hovedstaden – noget der sker i stigende omfang.

Det politiske sekretariat er også omdrejningspunktet for et tættere samarbejde inden for forsyningssektoren mellem Dansk Fjernvarme, Dansk Affaldsforening og DANVA, der er vandselskabernes pendant til Dansk Fjernvarme.

Etableringen af satellitkontoret ændrer ikke ved, at Fjernvarmens Hus i Kolding også fremover er Dansk Fjernvarmes hovedkontor.

*2015 var et turbulent år for støtten til geotermisk varme, som først blev jorderet i forbindelse med finansloven for 2016 og senere genopstod i form af en ny ordning få dage før jul.
Foto: Flemming L. Rasmussen*

GEOTERMI

GENOPLIVET ELLER BEGRAVET?

I Danmark er der gode forudsætninger for at udnytte geotermisk energi som en vedvarende kilde til grøn fjernvarme. Ofte er det dog – trods grundige forundersøgelser – forbundet med en væsentlig risiko at bore efter varmt vand i undergrunden.

Dansk Fjernvarme har derfor i flere år arbejdet intenst for en forsikringsordning, der kan bane vejen for nye geotermiske anlæg. Det lykkedes i forbindelse med finansloven for 2015. Partierne bag aftalen afsatte 60 millioner kroner til en national forsikring, der skulle give fjernvarmeselskaber med pionerånd og en god business-case rygdækning til at sætte nye borer i gang.

Glæden varede dog kort, for i efteråret 2015 blev der skabt ny politisk usikkerhed om geotermi. Nærmest hen over natten valgte et flertal i Folketinget at trække pengene til forsikringsordningen tilbage, da finansloven for 2016 skulle i hus.

Få dage før jul blev velviljen dog genoplivet, da partierne i energiforligskredsen blev enige om en ny støtteordning til geotermi. Denne gang blev der afsat 61 millioner kroner fra energireserven – penge, der er øremærket til energieffektive teknologier. Støtten skal dog række længere end den oprindelige forsikringsordning, som skulle være fuldt indfaset i 2017. Nu skal pengene i stedet række frem til 2020.

Dansk Fjernvarme anser fortsat geotermi som et vigtigt bidrag til at gøre varmeproduktionen CO₂-neutral og bakker derfor naturligvis også op om den nye støtteordning, men den politiske zigzagkurs er gift for udrulningen af teknologien.

Det blev meget konkret, da bestyrelsen i Dansk Fjernvarmes Geotermiselskab i 2015 besluttede at lukke selskabet, ikke mindst på grund af den usikre politiske opbakning. Beslutningen er efterfølgende vedtaget på en ekstraordinær generalforsamling i januar 2016. Selskabet nåede at eksistere i præcis fem år.

Dansk Fjernvarmes formand Uffe Bro på scenen med sin åbningstale, som blandt andet handlede om, hvorfor Danmark har en varmeforsyning i verdensklasse.

Foto: Jesper Voldgaard

LANDSMØDE 2015

VARMEFORSYNING I VERDENSKLASSE

Dansk Fjernvarmes landsmøde satte igen i 2015 rekord. 2.123 deltagere mødte op i Aalborg Kongres & Kultur Center i slutningen af oktober.

Denne gang blev landsmødet afviklet under temaet: Varmeforsyning i Verdensklasse. En etiket, som Dansk Fjernvarmes formand, Uffe Bro, i sin landsmødetale begrundede med fjernvarmens store udbredelse, branchens internationale succes og den folkelige opbakning til sektorens non profit-princip.

Formanden henviste blandt andet til en undersøgelse, som analyseinstituttet Gallup havde foretaget forud for landsmødet. Den viste blandt andet, at tre ud af fire danskere bakker op om, at fjernvarmeselskaberne drives som non profit-selskaber, mens kun syv procent er af den modsatte opfattelse. Blandt mere end 200 adspurgte kommunalpolitikere er ni ud af ti enige med resten af danskerne.

Men opbakningen og succesen kræver en vedholdende indsats. Derfor blev de to dage i det nordjyske kongrescenter brugt til at fokusere på at videreudvikle fjernvarmen, så den fortsat gavner forbrugerne, miljøet og dansk vækst og velfærd.

Talerrækken talte blandt andre Peter Skaarup fra Dansk Folkeparti og forsyningssektorens egen minister, Lars Chr. Lilleholt, der som tidligere næstformand i Dansk Fjernvarme var tilbage på landsmødet i en helt ny rolle. Ministeren tilkendegav blandt andet, at han var åben over for at inddrage store varmepumper i en ny energispareaftale. Et synspunkt, der i den efterfølgende politiske debat vandt gehør hos de tre deltagende energiordførere fra Radikale Venstre, Socialdemokratiet og Enhedslisten.

Som noget nyt kunne landsmødedeltagerne også gå i dialog med alle talere og indlægsholdere på Dansk Fjernvarmes stand. Den mulighed benyttede rigtig mange sig af.

Landsmødet afholdes i 2016 i Bella Center i København den 27.-28. oktober.

A wide-angle photograph of the Paris skyline, featuring the Eiffel Tower on the right side, the golden dome of Les Invalides in the center, and various buildings and trees in the foreground. The sky is a clear, bright blue. Overlaid on the image are several large, semi-transparent, light blue geometric shapes (triangles and polygons) that create a modern, abstract design.

KLIMAAFTALE OG ENERGIUNION – MERE MEDVIND TIL DANSK FJERNVARMEEKSPORT

Under FN's klimakonference i december 2015 blev regeringscheferne fra 195 lande enige om at styrke verdens evne til at håndtere klimaforandringerne og indføre et loft for den globale opvarmning på "langt under to grader". Inden da havde EU-kommissionen tidligere på året lanceret en ny energiunion. Det var to skelsættende begivenheder i 2015.

Energisektoren driver en stor del af økonomien i EU, men sektoren er præget af aldrende infrastruktur, utilstrækkeligt integrerede markeder og ukoordinerede politikker. Det vil Kommissionen ændre – blandt andet ved at sikre fri bevægelighed for energi og ved at indføre mere energieffektive teknologier.

*2015 blev året, hvor det lykkedes 195 lande at blive enige om en international aftale til COP21 i Paris.
Foto: Colourbox*

Da varme og køling står for cirka halvdelen af det samlede energiforbrug i EU, spiller fjernvarme og fjernkøling en fremtrædende rolle i den kommende energiunion.

I Danmark har vi allerede en solid fjernvarmesektor og et stærkt hjemmemarked, der giver grobund for en markant eksport. Fjernvarmeindustrien vurderer, at salget til udlandet vil runde 10 milliarder kroner i 2020 – en stigning fra seks milliarder i 2015. Det vil alene skabe 4.000 nye job. Mindst.

For med klimaaftalen fra Paris og EU's energiunion er udsigten til yderligere eksport af grønne og effektive teknologier endnu lysere. Ikke mindst hvis branchen, med staten som medspiller, formår at gribe chancen og begynde at eksportere hele systemløsninger.

Den ambition understøtter Dansk Fjernvarme og tænketanken Grøn Energi blandt andet ved at indgå i mange forskellige samarbejder, både internationalt og med danske partnere. Senest har Grøn Energi sammen med DI Energi eksempelvis taget initiativ til at kortlægge eksportpotentialet og udvikle et nyt koncept for systemeksport, som ser dagens lys i 2016.

*Den længe ventede og meget efterspurgte afgiftsanalyse nåede ikke at se dagens lys i 2015.
Foto: Colourbox*

DEN FORSVUNDNE ANALYSE

AFGIFTER BREMSER FORTSAT FOR GRØN OMSTILLING

Det blev heller ikke i 2015, at den efterhånden sagnomspundne afgifts- og tilskudsanalyse kom frem i lyset.

Analysen, der skal klarlægge, om energiafgifterne og tilskuddene til vedvarende energi understøtter den grønne omstilling tilstrækkeligt, er derfor nu meldt savnet på andet år. Ikke bare af hele den danske energisektor, men også af skiftende oppositioner i Folketingssalen.

Oprindeligt skulle analysen, som en udløber af den politiske energiaftale fra 2012, være offentliggjort i 2014, men siden da er den blevet udskudt flere gange – med forskellige begrundelser og af forskellige regeringer. Senest har EU's underkendelse af den danske PSO-ordning og valget til Folketinget i juni 2015 været italesat som stopklodser. Umiddelbart inden udgangen af 2015 varslede energi-, forsynings- og klimaministeren dog, at størstedelen af analysen vil blive offentliggjort i første kvartal af 2016.

Det er efter Dansk Fjernvarmes opfattelse også bydende nødvendigt, for som de økonomiske rammevilkår er skruet sammen nu, skader det både den grønne omstilling og samfundsøkonomien.

Der findes eksempelvis enorme mængder af overskudsvarme i danske virksomheder, der kan omsættes til grøn varme. Viljen er der, men afgifterne sætter en stopper for det. Derfor sender vi i Danmark hvert år en mængde energi direkte ud i den blå luft, der overstiger fjernvarmebruget i Aarhus.

Afgifter og tilskud bestemmer langt hen ad vejen, hvor investeringerne bliver lagt. Dansk Fjernvarme har derfor også utallige gange opfordret til, at den forsvundne analyse bliver offentliggjort hurtigst muligt, så den kan blive accelerator for de presserende og nødvendige investeringer i et nyt, sammenhængende og intelligent energisystem med fjernvarme som et væsentligt omdrejningspunkt.

*Knap 200 var mødt op, da PULS, fjernvarmens eget folkemøde, blev afholdt i 2015. PULS er en forkortelse for Politik, Udvikling, Læring og Samarbejde.
Foto: Maria T. Hedegaard*

PULS 2015 – FJERNVARMEN PÅ ANKLAGEBÆNKEN

Kalenderen viste 17. juni, men vejret mindede om efterår, da fjernvarmens eget folkemøde, PULS, løb af stablen. Diskussionslysten fejlede dog ikke noget, for fjernvarmen havde sat sig selv på anklagebænken i en retssag iscenesat til lejligheden.

Poul Nyrup Rasmussen åbnede dagen med at advare imod kapitalfondes indtog i forsyningssektoren. "De vil have hurtige afkast, og så vil fjernvarmen i Danmark ikke længere være Europas billigste", lød det fra den tidligere statsminister, der har skrevet en bog om netop kapitalfonde.

Han støttede sig også til rapporten "Kommercialisering eller samfundsnytte? – fjernvarmen under lup" fra tænketankene Grøn Energi og Cevea. Rapporten dokumenterer, at varmepriserne i Tyskland og Sverige, hvor varmforsyningen ikke er underlagt et non profit-princip, er markant højere end i Danmark.

Herefter var der en livlig diskussion mellem de inviterede "anklagere" og "forsvarere" om effektivisering af fjernvarmen og mulighederne for systemeksport.

Blandt forsvarerne var Dansk Fjernvarmes formand, Uffe Bro, HOFORs formand, Leo Larsen, og Anders Eldrup, formand for Grøn Energi. Over for dem stod blandt andre Helge Sigurd Næss-Schmidt fra Copenhagen Economics og Joachim Sperling fra tænketanken Axcel Future.

Imellem diskussionerne var der også faglige debatter rundt om i Fjernvarmens Hus, hvor deltagerne i mindre grupper drøftede temaer som fremtidens finansieringskilder, indtægtsrammer og konsolidering.

Inden dagen sluttede med helstegt pattegris i teltet bag Fjernvarmens Hus, rundede direktøren for Energinet.dk og dagens "dommer", Peter Ø. Andreasen, retssagen af med at konkludere, at fjernvarme i Danmark er en bragende succes, men at man også skal have modet til at ændre det, der fungerer godt.

Det var tredje gang, PULS blev afholdt. Arrangementet vokser år for år, og knap 200 mennesker deltog i 2015. 2016-udgaven afholdes den 22. juni i Fjernvarmens Hus.

*Embedsmændene har med Ib Larsen-rapporten igangsat arbejdet med ny regulering og effektiviseringskrav for fjernvarmesektoren.
Foto: Colourbox*

NY REGULERING

NON PROFIT-PRINCIPPET BESTÅR

Fjernvarmen er underlagt et markant effektiviseringspres fra forbrugerne, der ønsker billig varme. Samtidig stiger konkurrencen fra individuelle opvarmningsformer, ligesom faldende priser på elmarkedet udfordrer såvel de centrale som de decentrale kraftvarmeværker på deres økonomi og overlevelse. Derfor effektiviserer selskaberne også løbende deres virksomhed og har gjort det gennem mange år.

Alene de sidste tre år er selskabernes omkostninger til administration faldet med 15 procent, og mere end 10 procent af Dansk Fjernvarmes medlemsselskaber har fusioneret inden for de seneste fem år.

Alligevel har et politisk flertal i Folketinget bakket op om, at fjernvarmesektoren – på linje med alle andre forsyningssektorer – skal effektivisere yderligere. Siden 2014 har et embedsmands-udvalg derfor arbejdet på et forslag til en ny regulering af fjernvarmesektoren.

Rapporten fra det såkaldte Ib Larsen-udvalg blev offentliggjort i oktober 2015, og trods de kommercielle aktørers massive ønske om at investere i sektoren, anbefalede embedsmændene at fastholde fjernvarmens grundlæggende hvile i sig selv-princip.

Det skal fortsat kun være muligt at indregne de nødvendige omkostninger i fjernvarmepriserne – akkurat som Dansk Fjernvarme gennem hele forløbet har advokeret for. Dermed er presset på sektoren dog ikke forsvundet, for udvalget lægger op til, at der kan opnås effektiviseringer for en halv milliard kroner i 2020 gennem benchmarking af de enkelte selskaber.

Det er et meget stort effektiviseringskrav, men dog noget mindre end de 1,5 milliarder kroner, som et konsulentbureau først havde analyseret sig frem til for udvalget. En analyse, som Dansk Fjernvarme kritiserede kraftigt, fordi den var fyldt med fejl og udokumenterede påstande.

Embedsmændenes anbefalinger skal nu behandles politisk. Det arbejde er Dansk Fjernvarme naturligvis gået aktivt og konstruktivt ind i for at sikre, at nye administrative byrder ikke kommer til at kvæle den fortsatte konsolidering af sektoren eller hæmme fjernvarmens konkurrencekraft – og i værste fald koste langt mere at gennemføre end den teoretisk beregnede effektiviseringsgevinst.

*Solvarmen klarede sig godt i 2015,
og forventningerne til 2016 er ligeså store.
Foto: Nils Rosenvold*

VEDVARENDE ENERGI

SOLEN SKINNER PÅ FJERNVARMEN

Solvarmen breder sig hastigt i fjernvarmen. Alene i løbet af 2015 blev der samlet set investeret for 1,5 milliarder kroner i nye solvarmeanlæg.

Danmark har nu verdens to største solvarmeanlæg med damlager, og kraftvarmeværkerne åbner hele tiden nye solvarmeanlæg, der overgår hinanden i størrelse og ydelse. I slutningen af 2015 var der 86 anlæg i hele landet. De fylder tilsammen mere end 760.000 kvadratmeter. For fem år siden var tallet under 100.000, så der er fart på.

Udviklingen fortsætter i det kommende år, hvor der er planlagt lige så store investeringer i solvarme som i 2015. Allerede i slutningen af 2015 var 33 nye anlæg under projektering.

Det er ikke kun godt for CO₂-reduceringen og den grønne omstilling. Det er også godt for væksten og beskæftigelsen – i alle dele af Danmark. De 1,5 milliarder kroner, der blev investeret i solvarme i 2015, skabte 2.500 job hos leverandører, håndværkere og rådgivere – primært uden for de store byer, hvor størstedelen af anlæggene bygges.

Solvarme er derfor ikke kun en ubetinget succes for fjernvarmeselskaberne, varmemeforbrugerne og den grønne omstilling. Det er også godt for de erhvervsdrivende og lokalsamfundene. Kort sagt for hele Danmark.

Årets fjernvarmepris stod også i solvarmens tegn i 2015. Prisen, der blev uddelt på Dansk Fjernvarmes landsmøde i oktober, gik til solvarme-pioneren Leo Holm. Han stod i 22 år i spidsen for Marstal Fjernvarme, der var et af de første selskaber til at satse på solvarme.

Erfaringerne fra Marstal er siden kommet mange andre til gode, og det er en af årsagerne til, at solvarmen i dag er så udbredt, som den er i Danmark.

NY STRATEGI OG NYE VEDTÆGTER – FORENINGEN RUSTER SIG TIL FREMTIDEN

Fjernvarmesektoren undergår en hastig udvikling i disse år. I de store byer har de kommunalt ejede forsyningsselskaber i flere tilfælde overtaget de centrale kraftvarmeværker, og nye VE-produktionsanlæg, blandt andet i form af solvarme skyder op i hele Danmark.

Samtidig fusionerer et stigende antal selskaber med hinanden, mens andre bliver en del af større og større multiforsyninger. Sideløbende med det bliver udbredelsen af fjernvarme mange steder udfordret af stigende konkurrence fra individuelle opvarmningsformer og lavenergi-byggeri.

Den udvikling skal Dansk Fjernvarme naturligvis tilpasse sig. Derfor nedsatte bestyrelsen i 2015 et strategi- og vedtægtsudvalg, der skal komme med forslag til en justering af foreningens vedtægter og strategiske grundlag.

Udvalget har indledt sit arbejde med at afdække de strategiske udfordringer, som fjernvarmeselskaberne står over for frem mod 2020. Det er blandt andet sket ved at gå i dialog med flere fjernvarmeselskaber om behovet for en ny og udvidet medlemservice. Herudover har sekretariatets ansatte også givet deres bud på både udfordringer og muligheder på en lang række forskellige områder.

Resultatet er samlet i "Fjernvarme 2020", som alle medlemsselskaber efterfølgende har haft mulighed for at kommentere og bidrage til gennem en høring.

Herudover blev det på foreningens generalforsamling i 2015 besluttet at lave en medlemsundersøgelse, der skal kortlægge fjernvarmeselskabernes forventninger til Dansk Fjernvarme som interesse- og brancheforening. Undersøgelsen blev gennemført i februar 2016 og medlemmernes svar indgår i arbejdet med en revision af strategien og en modernisering af vedtægterne.

Det endelige resultat af strategi- og vedtægtsudvalgets arbejde forventes at blive fremlagt ved Dansk Fjernvarmes generalforsamling i april 2017.

*Der blev i 2015 oprettet et udvalg i bestyrelsen,
som skal arbejde med revideringen af
Dansk Fjernvarmes strategi og vedtægter.
Foto: Nils Rosenvold*

*200 kraftvarmeværker mister grundbeløbet ved udgangen af 2018. Det kommer til at påvirke mere end 400.000 varmemeforbrugere, som risikerer at få højere varmeregninger.
Foto: Jesper Voldgaard*

GRUNDBELØBET FORSVINDER NU HASTER DET FOR ALVOR MED EN LØSNING

Når boligejerne vågner nytårsdag 2019, er det ikke kun tømmermænd fra nytårsfesten, der kan genere. For manges vedkommende kan det også være tanken om, at deres varmepris stiger voldsomt, der trykker.

400.000 varmemeforbrugere risikerer nemlig at skulle betale flere tusinde kroner mere om året for deres fjernvarme, når omkring 200 naturgasfyrede kraftvarmeværker og affaldsforbrændingsanlæg fra årsskiftet 2018/19 mister deres grundbeløb. Uden tilskuddet vil varmeprisen, ifølge en analyse fra Grøn Energi, nemlig gennemsnitligt stige med 4.800 kroner om året.

Dansk Fjernvarme har i flere år opfordret politikerne til at finde en løsning, så forbrugerne undgår et prissmæk fra 2019, men indtil videre er der ikke sket noget. Heller ikke selvom forligskredsen bag finansloven for 2015 gav hinanden håndslag på at tage sagen op.

Energi-, forsynings- og klimaminister Lars Chr. Lilleholt lovede dog i efteråret 2015 at hjælpe de berørte værker. Eventuelt ved at give dem lov til at bruge afgiftsfri biomasse i stedet for afgiftsbelagt naturgas. Det er et forslag, som Dansk Fjernvarme bakker op om – alene for at sikre, at værkerne også fra 2019 kan opretholde deres konkurrereevne over for individuelle varmeløsninger.

Men løsningen kan ikke stå alene. I værste fald vil det nemlig betyde, at fuldt funktionsdygtige kraftvarmeanlæg kommer til at stå ubrugte hen. Det vil skade el-forsynings sikkerheden, for de decentrale kraftvarmeværker vil også fremover være en væsentlig del af el-systemet.

Det er derfor nødvendigt at give kraftvarmeværkerne flere valgmuligheder ved at skabe økonomiske rammer, der både kan gøre det attraktivt at opretholde kraftvarmeværkerne og samtidig investere i grønne løsninger som solvarme og store varmepumper. Og det haster, for kraftvarmeværkerne er allerede i kapløb med tiden.

*Alle er enige om, at store varmepumper har en fremtid i fjernvarmesystemet, men de nuværende regler spænder ben for udbredelsen.
Foto: Nils Rosenvold*

VARMEPUMPER – SLINGREKURS SKABER USIKKER FREMTID

Først var de inde i varmen. Så var de ude. Og så var de inde igen. Men kun halvt. Historien om den nærmest skizofrene støtte til de store varmepumper er et eksempel på, hvordan en politisk slingrekurs kan forsinke og modarbejde den grønne omstilling.

Fjernvarmesektoren fik med finansloven for 2015 stillet 60 millioner kroner i udsigt. Pengene skulle over to år bruges til at støtte demonstrationsprojekter og etablere et rejsehold i Energistyrelsen. Men allerede i efteråret 2015 blev rejseholdet sparet væk igen, for dog kort tid efter at blive genetableret via penge fra den såkaldte energireserve – men denne gang uden en medfølgende støttepulje.

Rejseholdet nåede at uddele i alt 26,6 millioner kroner til ti projekter. Sammen med de eksisterende varmepumper vil de repræsentere en samlet varmekapacitet på 40 MW. Det er dog langt fra de 500 MW, som Energistyrelsen i sin fjernvarmeanalyse fra 2014 har regnet sig frem til som et realistisk niveau i 2020 ud fra en selskabsøkonomisk betragtning.

Så det er åbenlyst, at der skal gøres noget. Og heldigvis ligger løsningerne lige for. Dansk Fjernvarme har peget på, at der kun skal tre kneb til: Tarifferne for strøm skal sættes ned, PSO'en skal lempes, og produktionen fra varmepumper skal tælle med som energibesparelser.

På den måde vil man både kunne bane vejen for varmepumperne og bidrage til en mere gennemskuelig energispareindsats – endda helt uden at belaste statskassen.

Tværtimod vil staten ifølge en analyse fra Grøn Energi, baseret på Energistyrelsens antagelser, kunne hente et provenu frem til 2020 på 700 millioner kroner ved at gøre det mere attraktivt at investere i varmepumper end i det typiske alternativ: Varme baseret på biomasse.

Men det kræver politisk vilje og stabile økonomiske rammer. Så længe der ikke er det, fortsætter Danmark med at sende billig vindmøllestrøm til udlandet i stedet for at bruge den i varmesektoren, hvor den kan lagres og erstatte fossile brændsler.

NDA671CT001
VARM FRA VARMEPUMPE

NDB671CT
VARM TIL VARM

NDB660CQ001 Energi-
måler Varmepumpe Kold

*Det blev i 2015 ikke muligt at nå til enighed om en ny energispareaftale. Dansk Fjernvarme mener, at ordningen er for dyr, og at målene for fjernvarmeselskaberne er for høje.
Foto: Colourbox*

ENERGISPAREAFTALE – FLERE HOP PÅ STEDET END FREMSKRIDT

Højere mål. Lavere mål. Flere eller færre virkemidler. Pålæg eller frivillig aftale.

Der har sandt for dyden været meget snak om, hvordan en ny aftale om energibesparelser bør se ud. Alligevel var der i hele 2015 meget begrænset fremgang i forhandlingerne, som reelt kun foregik i november og december. Resten af året bar mere præg af små hop på stedet end skridt hen imod en fælles aftale.

Derfor var der ved udgangen af 2015 heller ikke opnået enighed om en ny aftale, der kunne afløse den gamle, som udløb 1. januar. Det betød, at fjernvarmeselskaberne gik ind i 2016 med en energispareforpligtelse, men uden at kende deres konkrete mål og uden at vide, om solvarme og kollektive varmepumper tæller med som energibesparelser.

Dansk Fjernvarme har været kritisk over for den hidtidige ordning. Den er dyr for forbrugerne, og målene er for høje til, at fjernvarmeselskaberne kan høste besparelserne lokalt. Derfor tvinges mange selskaber til at overbyde hinanden i et forsøg på at indkøbe energibesparelser.

Det vil være langt mere relevant at give fjernvarmeselskaberne mulighed for at arbejde med en grøn omstilling, som de selv har reel indflydelse på – og som giver mere værdi både for forbrugerne og for samfundet.

En ny aftale skal være billigere, og investeringer i VE-anlæg som kollektive varmepumper og solvarmeanlæg skal tælle med som energibesparelse sammen med optimeringer af ledningsnettet. Det vil give lavere brændselsforbrug og CO₂-udledning – og også lavere varmepriser for de forbrugere, der betaler gildet.

Som udgangspunkt ser Dansk Fjernvarme også helst, at man går væk fra en frivillig aftale. Politikerne bør i stedet tage ansvar ved at lovgive om de to milliarder kroner, der opkræves hos forbrugerne. I sidste ende bliver det afgørende at sikre den samlet set bedste pakke for fjernvarmeselskaberne – en svær opgave, for der er langt mellem fællesnævnerne i parternes forhandlingsoplæg.

2015 blev rekordåret for kursister og mødedeltagere med hele 6.500 af slagsen.
Foto: Maria T. Hedegaard

FJERNVARMENS HUS **FLERE BESØGENDE END NOGENSINDE FØR**

Uddannelse og videndeling har høj prioritet i fjernvarmebranchen. Det afspejler sig tydeligt i det stigende aktivitetsniveau i Fjernvarmens Hus i Kolding. Antallet af gæster slog i 2015 alle rekorder.

Ikke mindre end 6.500 kursister og mødedeltagere besøgte branchens eget hus. Dermed er der alene i de sidste to år kommet 20 procent flere ind ad dørene til Dansk Fjernvarmes arrangementer.

Dansk Fjernvarme udvikler og fornyer hele tiden udbuddet af arrangementer, så det passer til det aktuelle behov i medlemskredsen og hos andre interesserede. Udviklingsarbejdet sker i tæt dialog med medlemmerne, som gennem evalueringer og deltagelse i udviklingsgrupper kommer med input til sekretariatet.

I 2015 blev kurset Praktisk lederuddannelse blandt andet søsat. Det er et længerevarende uddannelsesforløb, hvor deltagerne mellem kursusdagene har mulighed for at prøve deres nye viden af i praksis. Uddannelsen blev i 2015 en stor succes og kører derfor videre i 2016.

Sammen med lederuddannelsen kører også Projektledelse, der ligeledes er et længerevarende uddannelsesforløb. Herudover er der også debut til en helt ny forsyningsjurauddannelse, som udbydes i samarbejde med DANVA og Dansk Affaldsforening, som Dansk Fjernvarme styrker samarbejdet med.

Grøn Energi og Dansk Fjernvarme arrangerede i løbet af 2015 tilsammen 20 temadage, som også var med til at trække besøgstallet i huset op. De største trækplastre var temadagene om lavtemperaturfjernvarme, store varmepumper og røggaskondenseringsanlæg.

PULS, der i 2015 blev holdt for tredje gang, har efterhånden etableret sig som en fast tradition og samlede i 2015 knap 200 deltagere i teltet bag Fjernvarmens Hus.

Til daglig har 90 medarbejdere deres gang i Fjernvarmens hus. De 40 er ansatte i Dansk Fjernvarme.

FAKTA OM FJERNVARME

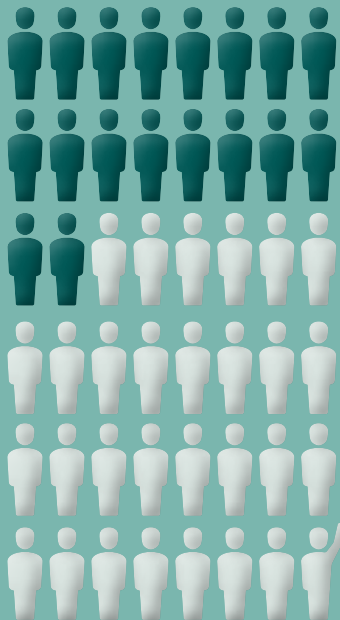
I 2015 KOSTEDE FJERNVARME
GENNEMSNITLIGT

14.470 KR.

FOR ET STANDARDHUS

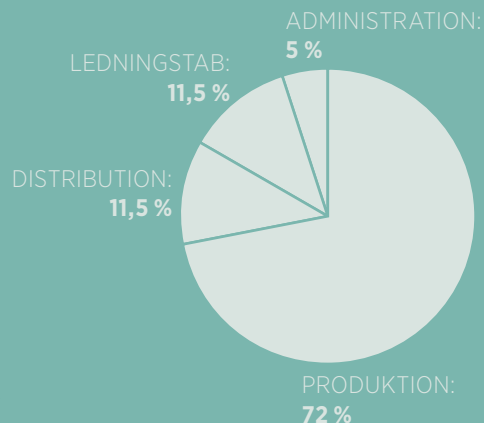

FJERNVARMEN ER
58 % GRØN

19.000 FLERE HAR FÅET
FJERNVARME DET SENESTE ÅR.

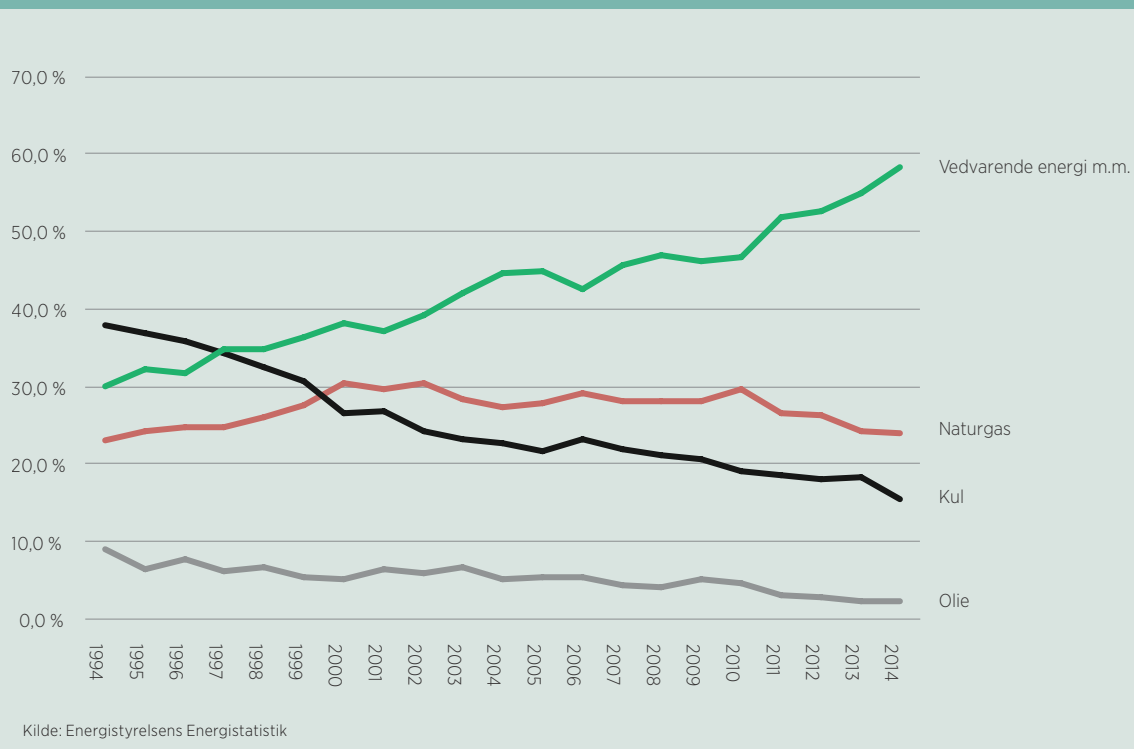
LANGT STØRSTEDELEN AF FJERN-
VARMENS OMKOSTNINGER GÅR TIL
INDKØB AF BRÆNDSLER. **KUN 5 %
GÅR TIL ADMINISTRATION.**

1.671.000 HUSSTANDE HAVDE I 2015 FJERNVARME.
DET SVARER TIL 64 % AF DE DANSKE HUSSTANDE

FJERNVARMENS ENERGIKILDER

ÅRSREGNSKAB 2015

RESULTATOPGØRELSE	T.DKK 2015	T.DDK 2014
Nettoomsætning	56.861	99.073
Andre eksterne omkostninger	29.386	71.530
Bruttofortjeneste	27.475	27.543
Personaleomkostninger	24.607	24.872
Af- og nedskrivninger af anlægsaktiver	841	1.015
Resultat før finansielle poster	2.027	1.656
Finansielle poster, netto	-1.679	-1.416
Ordinært resultat, der overføres til næste år	348	240

BALANCE 31. DECEMBER	T.DKK 2015	T.DDK 2014
Materielle anlægsaktiver	43.421	43.597
Finansielle anlægsaktiver	1.147	1.095
Anlægsaktiver i alt	44.568	44.692
Tilgodehavender	13.885	16.191
Likvide beholdninger	49.359	20.415
Omsætningsaktiver i alt	63.244	36.606
Aktiver i alt	107.812	81.298
Egenkapital	6.432	5.097
Langfristede gældsforpligtelser	25.001	24.920
Kortfristede gældsforpligtelser	76.379	51.281
Gældsforpligtelser i alt	101.380	76.201
Passiver i alt	107.812	81.298

*Dansk Fjernvarmes bestyrelse har i 2015
sagt farvel til to velkendte ansigter og
sagt velkommen til to nye.
Foto: Colourbox*

BESTYRELSES MEDLEMMER

PR. 31. DECEMBER 2015

Formand Uffe Bro, Løgstør Fjernvarmeværk
Politisk næstformand Steen Dahlstrøm, TREFOR
Teknisk næstformand Lars Therkildsen, HOFOR
Steen Christiansen, VEKS
Jan Clement, Aars Fjernvarme
Søren Edlefsen, Assens Fjernvarme
Tommy Eggers, Aalborg Varme
Preben Friis-Hauge, DIN Forsyning
Christian Hagelskjær, Energi Viborg
Morten Hartmann, Haderslev Fjernvarme
Bjarne Munk Jensen, AffaldVarme Aarhus
Albert Pedersen, NFS Varme
Thomas Lykke Pedersen, Norfors
Knud Schousboe, Struer Forsyning Fjernvarme
Per Sørensen, Hjørring Varmeforsyning

Indtrådt i 2015: **Steen Christiansen**, VEKS og **Preben Friis-Hauge**, DIN Forsyning
Udtrådt i 2015: **Lars Christian Lilleholt**, Fjernvarme Fyn og **Inga Thorup Madsen**, CTR

På www.danskfjernvarme.dk kan du finde kontaktoplysninger på medlemmerne i bestyrelsen.

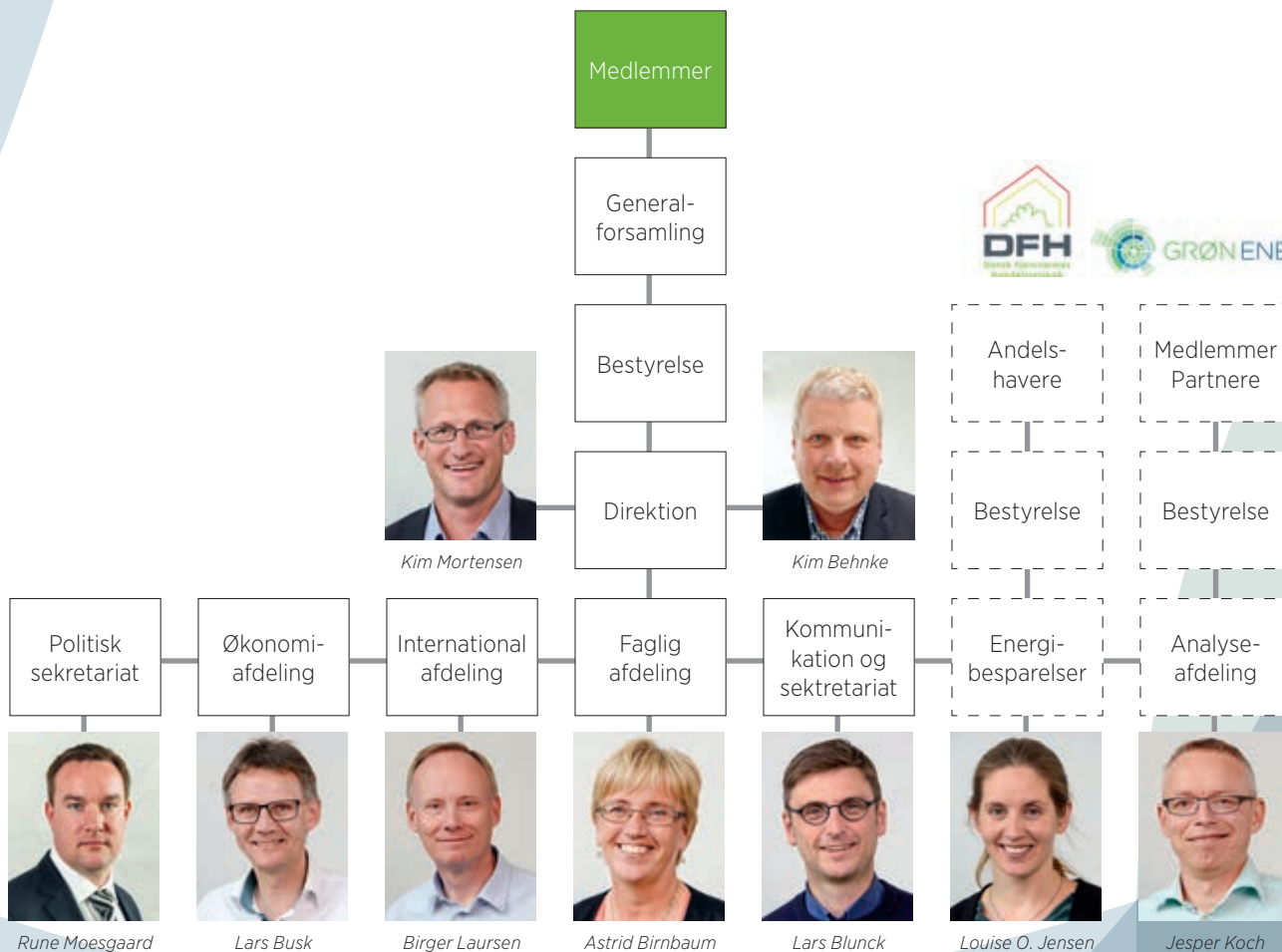
Du kan også finde dagsordener og materialer fra bestyrelsesmøderne.

Fjernvarmens Hus

DANSK FJERNVARME

ORGANISATION

Besøg os på

www.danskfjernvarme.dk

@DkFjernvarme

[facebook.com/
danskfjernvarme](https://facebook.com/danskfjernvarme)